

Veurem qui vindrà

En el seu treball «Sobre el segon vers del cant de la Sibilla», inclòs al seu recull *L'home per la paraula* («Raixa», 1974), el senyor Francesc de B. Moll explica que el segon vers d'aquesta composició medieval, *parrà qui haurà fet servici*, ha d'ésser interpretat «es veurà (apareixerà) qui haurà servit Déu». I, comentant les altres interpretacions, segons la seva autoritzada opinió errònies, que s'han fet d'aquest vers —com «morirà (perrà) qui haurà fet gran mal (sevici)»— diu el que ara a nosaltres ens importa de destacar per al nostre comentari: «La frase *qui haurà fet servici*, molts no encertaven a interpretar-la com a interrogativa, sinó que consideraven el *qui* com a pronom relatiu, amb la qual cosa la frase no feia sentit...». Vet aquí assenyalat, doncs, un fet de gran importància per a la correcta interpretació de certes frases: la perfecta distinció entre una frase interrogativa (indirecta) i una frase relativa (substantiva). O dit altrament: la confusió entre aquests dos tipus de frases condueix a construccions gramaticalment incorrectes i de sentit poc clar.

Una oració com *Veurem qui vindrà* és ambigua —o, si es vol, ambivalent— perquè la subordinada *qui vindrà* tant pot ésser una interrogativa com una relativa: això es pot esdevenir quan la frase depèn d'un verb de significat divers, com el del vers del cant de la Sibilla, *parrà*, és a dir, *apareixerà*, que pot voler dir «es veurà» (interpretació correcta) o bé «compareixerà» (interpretació errònia). En el primer cas (interrogativa), que seria la interpretació més normal de la frase *Veurem qui vindrà*, el verb *veure* és usat significant «comprovar», «constatar», «adonar-se», i l'oració és equiparable a d'altres amb una subordinada inconfusiblement interrogativa —a causa del verb univalent— com *No sabem qui vindrà*, *Ignoro qui ho farà*, *Pregunteu qui obrirà*. En el segon cas, *Veurem qui vindrà* vol dir «Qui vindrà serà vist per nosaltres» i, en lloc de *qui*, s'hi podria usar qualsevol dels conjunts relatius que tenen el seu mateix valor, principalment *el qui*, susceptible de pluralitzar-se: *Veurem els qui vindran*. Mai, però, no s'ha de recórrer a conjunts com *el qui*, *el que*, *els qui*, etc., en oracions interrogatives, que només admeten el terme *qui* com a pronom de designació rigorosament personal. La confusió entre una interrogativa i una relativa (que a cops, és cert, presenten una diferència molt subtil) fa que algú recorri erròniament en subordinades interrogatives als conjunts *el qui* o *els qui*, cosa que, com hem dit, a més de la incorrecció gramatical comporta sovint la poca claredat del sentit o la franca inintel·ligibilitat.